

Το θέατρο στη Θεσσαλονίκη την περίοδο 1868-1913 (Στέλιος Κούκος)

/ [Πεμπτούσία](#)

Ο πολιτισμός και οι ποικίλες εκδηλώσεις του αποτελούν το απαύγασμα της ζωής ενός τόπου. Μέσα από τις εκφάνσεις αυτές μπορούμε να μελετήσουμε και ευρύτερα κοινωνιολογικά ή ακόμη και εθνολογικά θέματα, όπως την περίπτωση της πολυεθνικής Θεσσαλονίκης του τελευταίου τετάρτου του 19ου αιώνα μέχρι τον πρώτο χρόνο της απελευθέρωσης της.

Οι Τζαμπούκλιέρηδες (αντίστροφή της εικόνας). Περιοδικό "Ελλάς", Πέμπτη 12 Ιουλίου 1912.

Εργάζονται, εμφανίζονται συχνά περι-
βέυστοντας ιταλικοί και γαλλικοί θίασοι
(εινασία και το καλό οδηροδρομικό δι-
κτύιο της περιόδου) που παρουσιάζουν

ηθική θεατρική πρακτική του 19ου αι. Η
γαλλική δραματική παραγωγή κερδίζει
εδάφος. Εκτός των ζωνών έργων γίνε-
ται απροσέχιστα στην προσπάθεια ελέγχου.

Ευαγγελία Παραινενοπούλου. Περιοδικό
«Η Θέσις», 15 Ιουνίου 1892.

κ. Βερναρόλης. -Και περί Εινοπούλου
«Δεν ηξείρω τι μου λέγετε. Έγραψε τί-
ποτες».

Σοκριαστή θέση στις προτιμήσεις των
θιάσων αλλά και του κοινού κατέκριναν
τα έργα του Δημητρίου Κορομηλά με
την καθοριστική του συμμετοχή στη
μόνωση του και εκδόλου αλλά και τα

Μια καινούργια διάσταση λοιπόν της ζωής και του κόσμου της πόλης αποκαλύπτεται για μία ακόμη φορά μέσα από το πλούσιο και αστείρευτο αρχείο Γεωργίου Κωνσταντινίδη. Αυτή τη φορά ο συλλέκτης, ερευνητής, γνωστός σολίστας του πιάνου και δικηγόρος μας παρουσιάζει ιδιαίτερα γλαφυρά τη θεατρική ζωή της πόλης, η οποία όπως φαίνεται δεν ήταν καθόλου μονότονη, ούτε παρωχημένη, όπως μπορεί να πιστευε κανείς.

Πρωταγωνιστές σ' αυτό το θεατρικό... παιχνίδι είναι διάφοροι θίασοι εκ του

εξωτερικού -συμπεριλαμβανομένης και της Αθήνας της ελεύθερης Ελλάδας- αλλά και τοπικοί, οι οποίοι ανεβάζουν στις σκηνές της πόλης ποικίλα έργα: δράματα, κωμειδύλλια, δραματικά ειδύλλια, κωμωδίες και φαρσοκωμωδίες, επιθεωρήσεις, όπερες, οπερέτες και άλλα...

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και η αναφορά σε παραστάσεις δρόμου, κατά τις οποίες νεαροί Θεσσαλονικείς την περίοδο των καρναβαλιών υποδύονται αρχαίους Έλληνες, όπως ο Μέγας Αλέξανδρος, ο Λεωνίδας και ο Αχιλλέας, και στήνουν σε συνοικίες της πόλης σκηνές αρχαίων μαχών. (Προφανώς οι θεατρικές αυτές δραστηριότητες δεν ήταν άμοιρες εθνικού συμβολισμού, ενώ και κάποιες «ευεργετικές» -όπως χαρακτηρίζονταν τότε- παραστάσεις ενίσχυαν κοινοτικούς φιλανθρωπικούς σκοπούς αλλά και εθνικούς, όπως ο εν εξελίξει εκείνα τα χρόνια Μακεδονικός Αγώνας. Στο ίδιο πλαίσιο βεβαίως εντασσόταν και το ανέβασμα έργων με εθνικό περιεχόμενο).

Πέρα όμως από τα θεατρικά δρώμενα στο πάλκο και στον δρόμο, ξεχωριστό ενδιαφέρον παρουσιάζουν και τα ευρύτερα εθνολογικά και κοινωνιολογικά στοιχεία της Θεσσαλονίκης και ιδιαίτερα η θέση και ο ρόλος της ελληνικής κοινότητας στην καλλιτεχνική ζωή της ανάμεσα στις λοιπές εθνότητες. Άλλωστε ποιος μπορεί να αμφισβητήσει πως η πολιτισμική επικράτηση δεν σημαίνει και ευρύτερη επικράτηση σε διάφορους άλλους τομείς; Ως προς αυτό, φαίνεται πως η ελληνική κοινότητα της πόλης δεν τα πήγαινε καθόλου άσχημα.

Εκτεταμένη παρουσίαση για το θέμα αυτό συμπεριλαμβάνεται στο νέο τεύχος του περιοδικού «Αρχεακά Ανάλεκτα», τόμος 3, που εκδίδει το Σωματείο Φίλων του Κέντρου Ιστορίας και θα κυκλοφορήσει με την παρουσίασή του στη Λέσχη Αξιωματικών Φρουράς Θεσσαλονίκης την Πέμπτη 30 Ιουνίου, στις 20.00.